

Формализација различитих модела геометрије и примене у верификацији аутоматских доказивача теорема

Данијела Симић
Ментор: др Филип Марић

Математички факултет
Универзитет у Београду

24.04.2018.

- 1 Увод
- 2 Мотивација и циљеви
- 3 Формализација геометрије Декартове равни
- 4 Формализација геометрије комплексне равни
- 5 Алгебарски методи и стереометрија
- 6 Даљи рад

Доказивање у геометрији

- Грешке у математичким доказима.
- Механички провериви докази.
- Интерактивни доказивачи теорема.
- Аутоматски доказивачи теорема.

Isabelle/HOL

```
Moebius.thy
File Edit Options Buffers Tools Isabelle Proof-General Tokens Help
[Icons] Sun Aug 6 19:17

lemma [simp]: "moebius_mat_eq x x"
by (simp, rule_tac x=1 in exI, simp)

quotient_type moebius = moebius_mat / moebius_mat_eq
proof (rule equivpI)
  show "reflp moebius_mat eq"
  by (auto simp add: reflp_def, rule_tac x="1" in exI, simp)
next
  show "symp moebius_mat eq"
  by (auto simp add: symp_def, rule_tac x="1/k" in exI, simp)
next
  show "transp moebius_mat eq"
  by (auto simp add: transp_def, rule_tac x="ka*k" in exI, simp)
qed

definition mk_moebius_rep where
  "mk_moebius_rep a b c d = Abs_moebius_mat (a, b, c, d)"

lift_definition mk_moebius :: "complex  $\Rightarrow$  complex  $\Rightarrow$  complex  $\Rightarrow$  complex  $\Rightarrow$  moebius" is mk_moebius_rep
by (simp del: moebius_mat_eq_def)

lemma mk_moebius_rep_Rep:
  assumes "mat_det (a, b, c, d)  $\neq$  0"
  shows "Rep_moebius_mat (mk_moebius_rep a b c d) = (a, b, c, d)"
using assms
by (simp add: mk_moebius_rep_def Abs_moebius_mat_inverse)

lemma ex_mk_moebius:
  shows " $\exists$  a b c d. M = mk_moebius a b c d  $\wedge$  mat_det (a, b, c, d)  $\neq$  0"
proof transfer[]
  fix M
  obtain a b c d where "Rep_moebius_mat M = (a, b, c, d)"
  by (cases "Rep_moebius_mat M") auto
  hence "moebius_mat_eq M (mk_moebius_rep a b c d)  $\wedge$  mat_det (a, b, c, d)  $\neq$  0"
  using Rep_moebius_mat[of M]
  by (simp add: mk_moebius_rep_Rep, rule_tac x=1 in exI, simp)
  thus " $\exists$  a b c d. moebius_mat_eq M (mk_moebius_rep a b c d)  $\wedge$  mat_det (a, b, c, d)  $\neq$  0"
  by auto
- u:--- Moebius.thy 1% L41 (Isar Utoks Scripting) -----
```

response

File Edit Options Buffers Tools Proof-General Tokens Help

[Icons]

```
proof (state): step 1

goal (1 subgoal):
1.  $\wedge M. \exists a b c d.
    moebius_mat_eq M (mk_moebius_rep a b c d) \wedge
    mat\_det (a, b, c, d) \neq 0$ 
```

-uU:%%- *goals* All L1 (Isar Proofstate Utoks)-----

-uU:%%- *response* All L1 (Isar Messages Utoks)-----

- 1 Увод
- 2 Мотивација и циљеви**
- 3 Формализација геометрије Декартове равни
- 4 Формализација геометрије комплексне равни
- 5 Алгебарски методи и стереометрија
- 6 Даљи рад

Мотивација и циљеви

- Верификација аутоматских доказивача теорема.
- Формализација мета–теорије потребне да се искаже и докаже коректност алгебарских метода.
- Развој и прилагођавање алгебарских метода.

- 1 Увод
- 2 Мотивација и циљеви
- 3 Формализација геометрије Декартове равни**
- 4 Формализација геометрије комплексне равни
- 5 Алгебарски методи и стереометрија
- 6 Даљи рад

Циљеви формализације геометрије Декартове равни

- Формализација Декартове координатне равни.
- Различите дефиниције су еквивалентне.
- Стандардна геометрија координатне равни представља модел аксиоматског система Тарског.
- Декартова координатна раван задовољава већину аксиома Хилберта.
- Упоредити ове две формализације.

Основни појмови

- Тачке: **type_synonym** $\text{point}^{ag} = \text{"real} \times \text{real"}$
- Распоред тачака: $B(A, B, C)$

Релација између у геометрији Тарског

definition " $\mathcal{B}_T^{ag} (xa, ya) (xb, yb) (xc, yc) \longleftrightarrow$
 $(\exists (k :: \text{real}). 0 \leq k \wedge k \leq 1 \wedge$
 $(xb - xa) = k \cdot (xc - xa) \wedge (yb - ya) = k \cdot (yc - ya))"$

- Релација подударно: $AB \cong_t CD$

Релација подударно

definition " $d_{ag}^2 (x_1, y_1) (x_2, y_2) = (x_2 - x_1) \cdot (x_2 - x_1) +$
 $(y_2 - y_1) \cdot (y_2 - y_1)"$

definition " $A_1 B_1 \cong^{ag} A_2 B_2 \longleftrightarrow d_{ag}^2 A_1 B_1 = d_{ag}^2 A_2 B_2"$

Права

- $Ax + By + C = 0$ ($kAx + kBy + kC = 0$, $k \neq 0$)
- **typedef** `line_coeffsag` =

$$\{((A :: real), (B :: real), (C :: real)). A \neq 0 \vee B \neq 0\}$$
- **definition** " $l_1 \approx^{ag} l_2 \iff$
 $(\exists A_1 B_1 C_1 A_2 B_2 C_2.$
 $[l_1]_{R3} = (A_1, B_1, C_1)) \wedge [l_2]_{R3} = (A_2, B_2, C_2) \wedge$
 $(\exists k. k \neq 0 \wedge A_2 = k \cdot A_1 \wedge B_2 = k \cdot B_1 \wedge C_2 = k \cdot C_1))$ "

Права (тип `lineag`) се дефинише коришћењем `quotient_type` команде као **класа еквиваленције над релацијом \approx^{ag}** .

Права – афина дефиниција

- Вектор: `type_synonym vecag = "real × real"`.
- `typedef line_point_vecag =`
`"{(p :: pointag, v :: vecag). v ≠ (0, 0)}"`
- **definition** `"l1 ≈ag l2 ⟷ (∃ p1 v1 p2 v2.
 $[l_1]_{R3} = (p_1, v_1) \wedge [l_2]_{R3} = (p_2, v_2) \wedge$
 $(\exists k m. v_1 = k \cdot v_2 \wedge p_2 = p_1 + m \cdot v_1))"$`

Изометрије

- Транслација: **definiton**

$$\text{"transp}^{ag} (v_1, v_2) (x_1, x_2) = (v_1 + x_1, v_2 + x_2)\text{"}$$

- Ротација: **definition** $\text{"rotp}^{ag} \alpha (x, y) =$

$$((\cos \alpha) \cdot x - (\sin \alpha) \cdot y, (\sin \alpha) \cdot x + (\cos \alpha) \cdot y)\text{"}$$

Инваријантност

Изометрије чувају основне релације (као што су *између* и *подударно*).

- **lemma** $\text{"}\mathcal{B}_T^{ag} A B C \longleftrightarrow$

$$\mathcal{B}_T^{ag} (\text{transp}^{ag} v A) (\text{transp}^{ag} v B) (\text{transp}^{ag} v C)\text{"}$$

Изометрије

Коришћењем изометријских трансформација значајно се упрошћава формализација.

- Коришћена је техника **без губитка на општости**:

definiton " $\text{inv } P \ t \longleftrightarrow (\forall \ A \ B \ C. \ P \ A \ B \ C \longleftrightarrow P \ (tA) \ (tB) \ (tC))$ "

lemma

assumes " $\forall \ y_B \ y_C. \ 0 \leq y_B \ \wedge \ y_B \leq y_C \longrightarrow P \ (0,0) \ (0,y_B) \ (0,y_C)$ "

" $\forall v. \text{inv } P \ (\text{transp}^{ag} \ v)$ "

" $\forall \alpha. \text{inv } P \ (\text{rotp}^{ag} \ \alpha)$ "

shows " $\forall \ A \ B \ C. \ \mathcal{B}_T^{ag} \ A \ B \ C \longrightarrow P \ A \ B \ C$ "

Модели геометрије

- Формализација геометрије Тарског, пример Пашове аксиоме.
- Формализација геометрије Хилберта, проблем углова.

Закључци

- Представили смо добро изграђену формализацију Декартове геометрије равни у оквиру система *Isabelle/HOL*.
- Формално је доказано да Декартова координатна раван задовољава све аксиоме Тарског и већину аксиома Хилберта.
- Наше искуство је да доказивање да наш модел задовољава једноставне Хилбертове аксиоме лакше него доказивање да модел задовољава аксиоме Тарског.
- Проблем приликом дефинисања и рада са угловима.
- Најважнија техника коришћена да се упросте докази “без губитка на општости” и коришћење изометријских трансформација.
- Формализација аналитичке геометрије се заснива на аксиомама реалних бројева и у многим доказима су коришћена својства реалних бројева (својство супремума, тактика заснована на Гребнеровим базама).

- 1 Увод
- 2 Мотивација и циљеви
- 3 Формализација геометрије Декартове равни
- 4 Формализација геометрије комплексне равни**
- 5 Алгебарски методи и стереометрија
- 6 Даљи рад

Циљеви формализације геометрије комплексне равни

- Формализовати теорију проширене комплексне равни, њених објеката и њених трансформација.
- Спојити бројне приступе које можемо срести у препорученој литератури.
- Анализирати и формално доказати све случајеве који често остану недовољно истражени јер их више различитих аутора сматра тривијалним.
- Дискутовати односе између два приступа у формализацији (геометријски и алгебарски) као и њихове предности и мане.
- Анализирати технике које се користе у доказима, као и могућност коришћења аутоматизације.
- Посматрати да ли је доказе лакше извести у моделу Риманове сфере или у моделу хомогених координата.
- Показати да аксиоме Тарског важе у Поенкареовом диск моделу.

- Комплексни бројеви, вектори и матрице у \mathbb{C}^2 .
- **Хермитска матрица:** `definition hermitean where "hermitean $H \longleftrightarrow \text{mat_adj } H = H$ "`
- **Унитарна матрица:** `definition unitary where "unitary $M \longleftrightarrow \text{mat_adj } M *_{mm} M = \text{eye}$ "`
- Проширена комплексна раван, $\overline{\mathbb{C}}$.
- **Хомогене координате:** $z = \frac{z'}{z''}$
`definition $\approx_{C2} :: \text{"C2_vec}_{\neq 0} \Rightarrow \text{C2_vec}_{\neq 0} \Rightarrow \text{bool}$ " where`

$$"z_1 \approx_{C2} z_2 \longleftrightarrow (\exists (k :: \text{complex}). \quad k \neq 0 \wedge$$

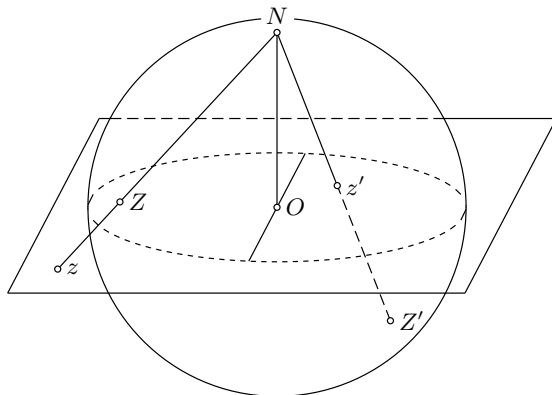
$$[z_2]_{C2} = k *_{sv} [z_1]_{C2})"$$

`quotient_type complexhc = C2_vec≠0 / \approx_{C2}`
- **Бесконечно далека тачка** у хомогеним координатама:
`definition inf_hc_rep :: "C2_vec≠0 where`

$$\text{inf_hc_rep} = [(1, 0)]^{C2}"$$

`lift_definition $\infty_{hc} :: \text{"complex}_{hc}$ is inf_hc_rep`

Стереографска пројекција

Тетивно растојање

- Риманова сфера може бити метрички простор:

definition $\text{dist}_{rs} ::$

"riemann_sphere \Rightarrow riemann_sphere \Rightarrow real" **where**

" $\text{dist}_{rs} \ M_1 \ M_2 = (\text{let } (x_1, y_1, z_1) = [M_1]_{R3};$

$(x_1, y_1, z_1) = [M_2]_{R3}$

in norm $(x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2))$ "

- Тетивна метрика има своју репрезентацију и у равни.
- Доказано је да су стереографска пројекција и инверзна стереографска пројекција непрекидне.

lemma "continuous_on UNIV stereographic"

"continuous_on UNIV inv_stereographic"

Мебијусове трансформације

- $\mathcal{M}(z) = \frac{a \cdot z + b}{c \cdot z + d} \quad [\mathcal{M}]_M = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}$
- ```

typedef C2_mat_reg = "{M :: C2_mat. mat_det M ≠ 0}"

definition ≈M :: "C2_mat_reg ⇒ C2_mat_reg ⇒ bool"
 where "M1 ≈M M2 ⟷
 (∃ (k::complex). k ≠ 0 ∧ [M2]M = k *sm [M1]M)"

quotient_type mobius = C2_mat_reg / ≈M

```

# Мебијусова група

Пројективна генерална линеарна група,  $PGL(2, \mathbb{C})$

Мебијусови елементи формирају групу над композицијом.

- **Композиција** Мебијусових елемената се постиже множењем матрица које их репрезентују.
- **Инверзна** Мебијусова трансформација се добија инверзијом матрице која је представља.
- Мебијусова трансформација која је **идентитет** је представљена јединичном матрицом.

- **Дејство Мебијусове групе:**  $\mathcal{M}(z) = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} z_1 \\ z_2 \end{bmatrix}$

**definition** mobius\_pt\_rep :: "C2\_mat\_reg  $\Rightarrow$  C2\_vec $_{\neq 0} \Rightarrow$  C2\_vec $_{\neq 0}$ "

**where** "moebius\_pt\_rep  $M \ z = \llbracket M \rrbracket_M \ *_{mv} \ \llbracket z \rrbracket_{C2} \rrbracket^{C2}$ "

**lift\_definition** mobius\_pt :: "mobius  $\Rightarrow$  complex $_{hc} \Rightarrow$  complex $_{hc}$ " **is**  
mobius\_pt\_rep

## Еуклидске сличности

- **definition** `similarity :: "complex  $\Rightarrow$  complex  $\Rightarrow$  mobius" where`  
`"similarity a b = mk_mobius a b 0 1"`
- Формирају **параболичку групу**.
- Еуклидске сличности су једини елементи Мебијусове групе такви да је тачка  $\infty_{hc}$  **фиксна тачка**.
- Свака еуклидска сличност се може добити као композиција транслације, ротације и хомотетије:  
**lemma** `"a  $\neq$  0  $\implies$  similarity a b =`  
`(translation b) + (rotation (arg a)) + (dilatation |a|)"`

- Реципрочна вредност  $(1_{hc} :_{hc} z)$  је такође Мебијусова трансформација.
- **Инверзија**  $(1_{hc} :_{hc} (cnj\ z))$  није Мебијусова трансформација – **антихомоморфна функција**.

Свака Мебијусова трансформација се може добити композицијом еуклидских сличности и реципрочне функције.

- **lemma assumes** " $c \neq 0$ " and " $a * d - b * c \neq 0$ "  
**shows** "`mk_mobius a b c d =`  
`translation (a/c) +`  
`rotation_dilatation ((b*c - a*d)/(c*c)) +`  
`reciprocal + translation (d/c)`"
- Декомпозиција је веома често коришћена у доказима.



## Дворазмера као Мебијусова трансформација

- `cross_ratio`  $z$   $z_1$   $z_2$   $z_3$  је Мебијусова трансформација.
- **lemma** " $\llbracket z_1 \neq z_2; z_1 \neq z_3; z_2 \neq z_3 \rrbracket \implies$   
 $(\exists M. \text{mobius\_pt } M \ z_1 = 0_{hc} \wedge$   
 $\text{mobius\_pt } M \ z_2 = 1_{hc} \wedge \text{mobius\_pt } M \ z_3 = \infty_{hc})$ "

### Без губитка на општости

```
lemma assumes "P 0hc 1hc ∞hc" "z1 ≠ z2" "z1 ≠ z3" "z2 ≠ z3"
 "∧ M u v w. P u v w \implies
 P (mobius_pt M u) (mobius_pt M b) (mobius_pt M c)"
shows "P z1 z2 z3"
```

Постоји јединствена Мебијусова трансформација која слика три различите тачке у друге три различите тачке.

Мебијусове трансформације чувају дворазмеру.

# Кругоправа

- $A * z * \text{cnj } z + B * \text{cnj } z + C * z + D = 0$

Хермитска матрица:  $\begin{bmatrix} A & B \\ C & D \end{bmatrix}$ ;  $C = \bar{B}$ ;  $A, D \in \mathbb{R}$

- Скуп тачака на датој кругоправи:

$$\begin{bmatrix} \bar{z}_1 \\ \bar{z}_2 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} A & B \\ C & D \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} z_1 \\ z_2 \end{bmatrix} = 0$$

**definition** "quad\_form  $H \ z = (\text{vec\_cnj } z) *_{vm} H *_{vv} z$ "

**definition** on\_circline\_rep ::

"C2\_mat\_herm  $\Rightarrow$  C2\_vec $_{\neq 0} \Rightarrow$  bool" **where**

"on\_circline\_rep  $H \ z \longleftrightarrow \text{quad\_form } [H]_H \ [z]_{C2} = 0$ "

**lift\_definition** on\_circline :: "circline  $\Rightarrow$  complex $_{hc} \Rightarrow$  bool" **is**  
on\_circline\_rep

**definition** circline\_set :: "complex $_{hc}$  set" **where**

"circline\_set  $H = \{z. \text{ on\_circline } H \ z\}$ "

## Повезаност са правама и круговима у обичној еуклидској равни

- **Праве** су дефинисане као оне кругоправе код којих матрице имају коефицијент  $A = 0$ , или, еквивалентно као оне **кругоправе које садрже тачку  $\infty_{hc}$** .
- Сваки еуклидски круг и еуклидска права може бити представљена коришћењем кругоправе.
- Скуп тачака који су одређени кругоправом је увек или еуклидски круг или еуклидска права.

**definition** euclidean\_circle\_rep **where** "euclidean\_circle\_rep  $H =$   
 (let  $(A, B, C, D) = \lfloor H \rfloor_H$   
 in  $(-B/A, \text{sqrt}(\text{Re}((B * C - A * D)/(A * A))))$ )"

- Тип кругоправе:
  - имагинарне кругоправе
  - тачка кругоправе
  - реалне кругоправе

# Дејство Мебијусових трансформација на кругоправе

Мебијусове трансформације сликају кругоправе на кругоправе.

- Сличност две матрице:

**definition** "congruence  $M \ H = \text{mat\_adj } M *_{mm} H *_{mm} M$ "

- Дефиниција дејства:

**definition** mobius\_circline\_rep ::

"C2\_mat\_reg  $\Rightarrow$  C2\_mat\_herm  $\Rightarrow$  C2\_mat\_herm" **where**

"mobius\_circline\_rep  $M \ H = \lceil \text{congruence } (\text{mat\_inv } [M]_M) [H]_H \rceil^H$ "

**lift\_definition** mobius\_circline :: "mobius  $\Rightarrow$  circline  $\Rightarrow$  circline"

**is** mobius\_circline\_rep

- lemma** "mobius\_pt  $M \ ' \ \text{circline\_set } H =$   
 $\text{circline\_set } (\text{mobius\_circline } M \ H)$ "

## Дејство Мебијусових трансформација на кругоправе

Мебијусове трансформације чувају и тип кругоправе.

Две тачке ћемо рећи да су **симетричне у односу на круг** ако се оне сликају једна у другу коришћењем било рефлексije или инверзије у односу на произвољну праву или круг:

```
definition circline_symmetric_rep where
 "circline_symmetric_rep z_1 z_2 $H \longleftrightarrow$
 bilinear_form $[z_1]_{C2}$ $[z_2]_{C2}$ $[H]_H = 0$ "
lift_definition circline_symmetric :: "complexhc \Rightarrow complexhc \Rightarrow
 circline \Rightarrow bool" is circline_symmetric_rep
```

Принцип симетрије

Симетрија тачака је очувана након дејства Мебијусових трансформација.

Оријентисане кругоправе

- Еквивалентне оријентисане кругоправе — пропорционалне у односу на неки позитиван, реални фактор.
- Унутрашњост:

$$\text{definition in\_o\_circline\_rep} :: \text{"C2\_mat\_herm} \Rightarrow \text{C2\_vec}_{\neq 0} \Rightarrow \text{bool}"$$

$$\text{where "in\_o\_circline\_rep } H \ z \longleftrightarrow \text{quad\_form } [H]_H \ [z]_{C2} < 0"$$
- $A > 0$ – **позитивно оријентисане** кругоправе. $A = 0$ (случај прaviх) – разматрамо коефицијенте B и D .
- Све еуклидске сличности чувају оријентацију кругоправе.
- Оријентација слике дате оријентисане кругоправе H након дате Мебијусове трансформације M зависи од тога да ли пол M лежи на диску или у диску који је комплементаран H .

Оријентација резултујућег круга не зависи од оријентације полазног круга.

Очување угла

- Геометријска дефиниција угла.
- Алгебарска дефиниција угла.

конформно пресликавање

Мебијусове трансформације чувају оријентисане углове међу оријентисаним кругоправама.

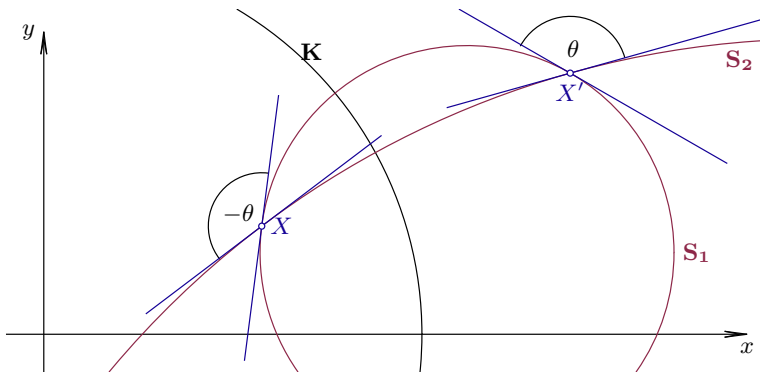
```
fun mat_det_mix :: "C2_mat \Rightarrow C2_mat \Rightarrow complex" where
 "mat_det_mix (A1, B1, C1, D1) (A2, B2, C2, D2) =
 A1 * D2 - B1 * C2 + A2 * D1 - B2 * C1"
```

definition cos_angle_rep **where**

```
"cos_angle_rep H1 H2 =
 - Re (mat_det_mix [H1]H [H2]H) /
 2 * (sqrt (Re (mat_det [H1]H * mat_det [H2]H)))"
```

Дискусија – очување угла

- Посматрамо Нидамов приступ.
- Доказ се ослања на чињеницу да се свака Мебијусова трансформација може раставити на транслацију, ротацију, хомотетију и инверзију.

Дискусија – очување угла

- Алгебарска дефиниција
  - веома погодна за доказе
  - веома неинтуитивна
- Геометријска дефиниција
  - компликовани докази, много специјалних случајева
  - веома интуитивна
- Решење
  - увести алгебарску дефиницију и користити је у доказима
  - показати њену еквивалентност са геометријском дефиницијом

Формализација Поенкареовог диск модела

- Релација *између*

definition between where

```
"between $z_1\ z_2\ z_3 \iff ((z_1 = z_2 \wedge z_2 = z_3) \vee$
 (let CR = to_complex(cross_ratio $z_1\ z_2\ z_3$ (inversion_homo z_2))
 in
 is_real CR \wedge Re CR ≤ 0)))"
```

lift_definition between_poincare ::

```
"unit_disc \Rightarrow unit_disc \Rightarrow unit_disc \Rightarrow bool" is between
```

Аутоморфизми диска чувају релацију *између*.

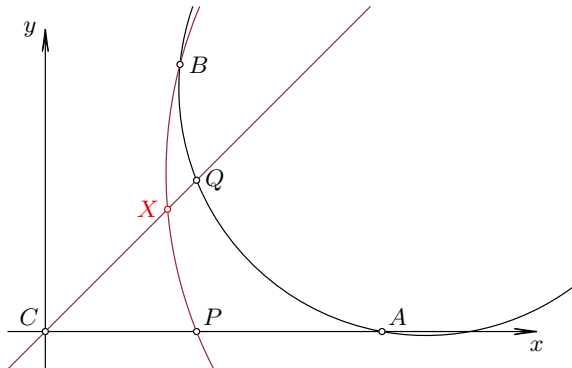
- lemma**

```
assumes " $z'_1 = \text{moebius_pt_poincare } M\ z_1$ "
 " $z'_2 = \text{moebius_pt_poincare } M\ z_2$ "
 " $z'_3 = \text{moebius_pt_poincare } M\ z_3$ "
 "between_poincare $z_1\ z_2\ z_3$ "
shows "between_poincare $z'_1\ z'_2\ z'_3$ "
```

Ако за три тачке важи релација *између*, онда се оне могу сликати на реалну осу.

Проблем пресека кругоправих

- Одређивање кругоправе: $\bar{u}' \cdot H_1 \cdot u' = 0$ $\bar{v}' \cdot H_1 \cdot v' = 0$
- Одређивање пресека: $\bar{x}' \cdot H_1 \cdot x' = 0$ $\bar{x}' \cdot H_2 \cdot x' = 0$

Закључци

- Формализовали: аритметичке операције у $\overline{\mathbb{C}}$, размеру и дворазмеру, тетивну метрику у $\overline{\mathbb{C}}$, групу Мебијусових трансформација и њихово дејство на $\overline{\mathbb{C}}$, неке њене специјалне подгрупе, кругоправе, дејство Мебијусових трансформација на кругоправе, оријентисане кругоправе, однос између Мебијусових трансформација и оријентације, својство очувања угла итд.
- Кључан корак — коришћење алгебарске репрезентације објеката.
- Што чешће избегавати анализу случајева.
- Увођење више модела истог концепта.
- Око 12,000 линија кода.
- Око 800 лема.
- Око 125 дефиниција.

Закључци

- Дефинисана релација *између* у Поинкареовом диск моделу.
- Показано је да важи 6 аксиома Тарског.
- Показано је да не важи Еуклидова аксиома.
- Одређивање пресека кругоправих представља проблем.

- 1 Увод
- 2 Мотивација и циљеви
- 3 Формализација геометрије Декартове равни
- 4 Формализација геометрије комплексне равни
- 5 Алгебарски методи и стереометрија**
- 6 Даљи рад

Циљеви формалног изучавања алгебарских метода и њихових проширења

- Формализовати превођење геометријских тврђења у алгебарску форму.
- Веза између синтетичке геометрије и алгебре, категоричност геометрије.
- Дизајнирати систем за запис и трансформацију геометријских тврђења из стереометрије на начин погодан за примену у оквиру алгебарских доказивача.
- Тестирати и упоредити различите приступе алгебризације.

Алгебризација

- ```
let c = Bisector (Point A) (Point B);
    b = Bisector (Point A) (Point C);
    a = Bisector (Point B) (Point C);
    O1 = Intersect a b;
    O2 = Intersect a c in
    IsEqualp O1 O2
```
- Добијају се два скупа полиномијалних једначина.

Доказивање исправности

- Алгебарским методама се доказује:

$$\forall v_1, \dots, v_n \in \mathbb{C} \bigwedge_{i=1}^k f_i(v_1, \dots, v_n) = 0 \implies g_i(v_1, \dots, v_n) = 0$$

- $(\forall(u, x))(\forall g \in G)((\forall f \in F. f(u, x) = 0) \Rightarrow g(u, x) = 0) \Rightarrow$
геометријско тврђење

- **theorem** "let (cp, sp) = algebrize term in

$$\begin{aligned} (\forall \text{ ass. } ((\forall p : \text{cp. } \text{eval_poly } \text{ass } p = 0) \longrightarrow \\ (\forall p : \text{sp. } \text{eval_poly } \text{ass } p = 0)) \longrightarrow \\ \text{AnalyticGeometry.valid } s) \end{aligned}$$

Алгебризација геометријских релација у стереометрији

Два приступа:

- Сви објекти су дефинисани коришћењем **тачака**.
- Сви објекти се представљају коришћењем **ЊИХОВИХ** сопствених **координата**.

Примери алгебризације:

- `parallel_planes` α β

$$\textcircled{1} \quad \begin{aligned} \overrightarrow{\beta_A \beta_B} \cdot \overrightarrow{\alpha_A \alpha_C} \times \overrightarrow{\alpha_B \alpha_A} &= 0 \\ \overrightarrow{\beta_A \beta_C} \cdot \overrightarrow{\alpha_A \alpha_C} \times \overrightarrow{\alpha_A \alpha_B} &= 0 \end{aligned}$$

$$\textcircled{2} \quad \overrightarrow{\alpha_v} \times \overrightarrow{\beta_v} = 0$$

Експерименти

	<i>GeoProver</i> успех	<i>GeoProver</i> неуспех	<i>Гребнерове</i> базе успех	<i>Гребнерове</i> базе неуспех
први приступ	13	16	23	6
други приступ	22	7	29	0

Закључци

- Формализовано је превођење геометријских тврђења у алгебарску форму.
- Извршена је алгебризација геометријских тврђења на два начина.
- Извршено је поређење различитих приступа у алгебризацији.
- Тестирањем се показало да је систем ефикаснији када су полиноми једноставни.

- 1 Увод
- 2 Мотивација и циљеви
- 3 Формализација геометрије Декартове равни
- 4 Формализација геометрије комплексне равни
- 5 Алгебарски методи и стереометрија
- 6 Даљи рад**

Даљи рад

- Доказ да наша дефиниција Декартове координатне равни задовољава све аксиоме Хилберта.
- Дефинишемо аналитичку геометрију у оквиру аксиоматизације Тарског или Хилберта.
- Доказати категоричност и система аксиома Тарског и система аксиома Хилберта.
- Испитати својства различитих класа Мебијусових трансформација.
- Завршити формализацију Поинкареовог диск модела.
- Испитати примене формализације у другим областима, нпр. физици.
- Услови недегенерисаности у стереометрији.
- Проширити систем тако да обухвати обла тела.
- Повезати направљени доказивач са динамичким геометријским софтвером.